

เทศน์เช้า วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

อ้าว ตั้งใจฟังธรรมะเนาะ เราตั้งใจฟังธรรม เพราะวันนี้เขาเริ่มต้นตั้งแต่เมื่อวาน วัน
ส่งเสริมพุทธศาสนา เวลาวันวิสาขบูชาวันสำคัญทางพุทธศาสนาทางรัฐบาลเขาจัด จัดเป็น
สัปดาห์เลย จัดเป็นสัปดาห์ส่งเสริมพุทธศาสนา การส่งเสริมพุทธศาสนาส่งเสริมให้คนเข้าวัดเขา
ว่า ส่งเสริมให้คนใกล้ชิดศาสนา เพราะมันเป็นสิ่งที่พึงที่อาศัยใจ ถ้าใกล้ชิดศาสนานะ ถ้าผู้มีศีล ๕ ถ้า
มีศีล ๕ ศีล ๕ ไม่ลักเล็กขโมยน้อย ไม่พูดปดมดเท็จ สังคมจะมีความร่มเย็นเป็นสุข รัฐบาล
ปกครองก็ปกครองได้สะดวก ได้สบาย ได้ง่ายขึ้น

รัฐบาลปกครองส่วนรัฐบาลปกครอง แต่ในหัวใจของเราชาวพุทธ ถ้าในหัวใจเราชาว
พุทธมีความสุขหรือมีทุกข์ ถ้าเป็นสัจจะความจริงขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อริยสัจ ทุกข์
สมุทัย นิโรธ มรรค ทุกข์นี้เป็นความจริง แต่เราไม่เคยเห็นตัวทุกข์ที่เป็นตัวทุกข์ที่แท้จริง เราเห็น
วิบากของทุกข์ใจ เราไปเห็นแต่อารมณ์ความรู้สึก เห็นแต่ความตกระกำลำบากของเราเป็นความ
ทุกข์ ความทุกข์อย่างนี้มันเกิดมาจากการกระทำของเรา มีการกระทำขึ้นมาจนถึงมีทุกข์ องค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงพยายามสอนให้เราเห็นทุกข์ๆ แต่เราไม่เคยเห็นทุกข์ใจ

ฉะนั้น เวลารัฐบาลเขาปกครองเขาปกครองประเทศชาติ อยากให้สามัคคีกัน อยากให้ไม่
มีการกระทบกระทั่งกัน อยากให้มีความร่มเย็นเป็นสุข นั้นมันเป็นเรื่องของสังคมใจ สภาพ
กรรม กรรมของสังคม เราเป็นชาวพุทธใจ เราภูมิใจกันมาก เราภูมิใจว่าศาสนาพุทธเป็นศาสนา
แห่งปัญญา เราภูมิใจว่าศาสนาเรามีเหตุผล มีสัจจะ มีความจริง แต่เวลาในใจของเรา ในใจของ
เรามีความสุข มีความทุกข์มันเป็นใจของเรา เวลาครูบาอาจารย์ของเราท่านประพฤติปฏิบัติท่าน
บอกว่าเป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันติภูมิจึงโก มันเป็นความจริงในหัวใจเราเป็นความจริงแท้

ถ้าเป็นความจริงแท้ สัปดาห์ส่งเสริมพุทธศาสนาเขาก็ส่งเสริมให้คนเข้าวัดเข้าวา ส่งเสริม
ให้คน คือความจริงเขาจะชี้เข้าไปที่ใจว่าอย่างนั้นเถอะ ในพุทธศาสนาเขาจะสอนชี้เข้าไปที่ใจ แต่
มันอ้อมไปไกลเลย ส่งเสริมพุทธศาสนาก็ต้องมาท่องมาบ่นกัน มาทำวัตรธรรมประเพณีอ้อมไป

ชะโกลเล่ แต่สมัยที่ครูบาอาจารย์ของเราท่านมาเป็นผู้จัดงาน สมัยหลวงปู่ฝั้นสนามหลวงระบือ ลือลั่น พุทโธ่องใส พุทโธสว่างไสว สิ่งต่างๆ มันสะท้อนหัวใจ

มันสะท้อนหัวใจ ผู้ที่มีคุณธรรมในหัวใจขึ้นมา ท่านเทศน์ว่าการบุคคลคนหนึ่งเท่านั้น แลละโลกธาตุนี้หวั่นไหว โลกธาตุนั้นไหวไปหมดเลย ไหวไปเพราะอะไร ไหวไปเพราะสังขารธรรมของท่าน ถ้าสังขารธรรมของท่าน ท่านแสดงออก สัปดาหฺ์ส่งเสริมพุทธศาสนาเขาส่งเสริมพุทธศาสนา เขากระตุ้นให้เรามีความรู้สึก ให้เรามีการกระทำไง ถ้าเขากระตุ้นแบบนั้นนั่นเป็น ประเพณีวัฒนธรรมที่เราเกิดมานะ

เราเกิดมาเป็นชาวพุทธ เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพุทธศาสนา พุทธศาสนาเขาสอนอย่างนี้ เขาเกิดเป็นมนุษย์เหมือนกัน เขาไปเจอลัทธิอื่น เขาไปเจอแต่ความเชื่ออื่น ความเชื่ออื่น เขาก็มีแรงจูงใจของเขา แรงจูงใจของเขาไปทางความเชื่อของเขา แต่เรามีความเชื่อของเราอย่างนี้ ไง ถ้าเรามีความเชื่อของเรา มีความศรัทธาของเรา มีความมุ่งมั่นของเรา

เรามาวัดมาวากัน เรามาวัดมาวากัน เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ ตรัสรู้ที่ ไทหน ตรัสรู้ที่โคนต้นไม้ อยู่ที่โคนต้นไม้เวลานั้น เวลาศาสนาเราเกิด เกิดมาจากในป่าในเขา เกิดมาจากสังขาร จะเกิดจากความจริงใจ มันมีเหตุมีผล มันไม่ลอยมาจากฟ้าหรอก คำว่าลอยมาจากฟ้า สิ่งที่มีอำนาจวาสนานั้นมันเป็นอำนาจวาสนาบาร์มีไง ถ้าเป็นอำนาจวาสนาบาร์มีก็เสริม เสริมหัวใจ คนเข้มแข็งใจ

ถ้าหัวใจคนเข้มแข็งจะพูดสิ่งใดเขาต้องมีปัญญา เขาต้องแยกแยะว่าเขาต้องหาเหตุผล ผลก่อนเขาถึงจะเชื่อ แล้วถ้าเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมาแล้ว ถ้ามีปัญญาขึ้นมาในหัวใจของเรา สิ่งที่มีนกระทบกระเทือนในหัวใจ มันกระทบใจ สิ่งนี้มันกระทบมันส่งออก มันรับรู้ สิ่งต่างๆ มันจะจริงหรือไม่จริงมันต้องมีสติ มีปัญญา ถ้ามีสติปัญญา ถ้าเป็นอำนาจวาสนา อำนาจวาสนาก็เป็นแบบนี้ อำนาจวาสนาทำให้คนมีสติ คนมีปัญญา คนมีจุดยืน แต่สิ่งที่ลอยมาจากฟ้าๆ ถ้าคนทำ ความจริง ความจริงได้อภิญญา คนที่มีอภิญญาครูบาอาจารย์ของเราท่านประพฤติปฏิบัติแล้วท่าน มีอภิญญาของท่าน ท่านทดสอบของท่าน ทดสอบของท่าน

ทุกคนถ้าเราไม่เคยได้สัมผัสเราก็อยากจะรู้ว่ามันมีจริงหรือเปล่า คนที่ทำจากหัวใจแล้ว ถ้าทดสอบแล้วว่ามันเป็นจริง มันเป็นจริง เป็นจริงขึ้นมาเพราะเหตุใด เป็นจริงขึ้นมาเพราะกำลังของใจๆ กำลังของใจ คุณิเวลาคนเขาเล่นไฟ เล่นการพนันกัน เวลาคนไฟไหม้บ้านทำไมเขามี

กำลังของเขา เขายกของๆ เขา คนที่หนีการเล่นพนันเขาโคคขึ้นตึก เขาโคคลงจากตึก เขาข้ามสิ่ง
กีดขวางอะไรแปลกๆ มหัศจรรย์ได้หมดเลย เพราะอะไร

คูเวลามันกระตุ้น ใจมันกระตุ้นนั่นพูดถึงทางวิทยาศาสตร์นะ แต่พอจิตมันสงบเข้าไป
จิตสงบแล้วมันมีความรู้ ความเห็นต่างๆ ความรู้ ความเห็นนั่นถ้ามันเจอไปด้วยวิชา ครูบา
อาจารย์ของเราท่านเจอด้วยวิชาเราต้องมีสติ มีปัญญา เราต้องปล่อยต้องวาง ต้องแยกต้องแยะ
เพราะเวลาดีริชอบ ความชอบธรรมของเรามันมีความชอบธรรม คำริขึ้นมาแล้วถ้ามันไม่ชอบ
ธรรม มันไม่ชอบธรรมก็มีสมุทัย มีตัณหาความทะยานอยาก มันจริตนิสัย แม้แต่อาหารในสำหรับ
เดียวกัน คนก็พอใจและคนไม่พอใจแตกต่างกันไป

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอริยสังขามีหนึ่งเดียว แต่คนประพฤติปฏิบัติก็
ตามแต่จริตนิสัยของเขา ถ้าจริตนิสัยของเขา ทำสิ่งใดแล้วเป็นประโยชน์ เป็นความสำเร็จของเขา
ต้องเป็นความสำเร็จความเป็นจริงนะ ไม่ใช่ความสำเร็จเพราะความเชื่อของเขา ความเชื่อของเขา
ความคาดหมายของเขา ที่นี้การกระทำไปมันต้องมีแบบนั้น เพราะธรรมชาติของจิต ธรรมชาติ
ของความรับรู้สึก ถ้ามันยังไม่เข้าใจ มันไม่รู้ของมัน มันก็ต้องมีการแยกแยะของมัน มีการ
ทดสอบของมัน แต่ต้องมีสติปัญญาไป

ถ้าคนมีอำนาจวาสนาเขาจะมีจุดยืนของเขา เขาจะทดสอบของเขา ทำซ้ำทำซาก ทดสอบ
ซ้ำ การกระทำซ้ำ ปฏิบัติซ้ำเพื่อให้เป็นความจริงขึ้นมาไง ถ้าเป็นความจริงขึ้นมาทดสอบขนาด
ไหนมันก็คงที่ไ้ แต่ถ้ามันไม่ความจริงทดสอบแล้วมันเปลี่ยนแปลง พอมันเปลี่ยนแปลง เอ๊ะ
ทำไมมันเป็นอย่างนี้ ทำไมมันเป็นอย่างนี้ เราทดสอบของเราเพื่อประโยชน์กับเรา ส่งเสริมพุทธ
ศาสนาเราส่งเสริมกันด้วยวัตถุ ส่งเสริมกันไปด้วยขึ้นมาให้คนมีสำนึกขึ้นมาให้เกี่ยวกับพุทธ
ศาสนา

เวลาครูบาอาจารย์ของเรา ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน พุทโธ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน พุทโธ พุทธะผู้
สว่างไสว ถ้าเราเข้ามาในหัวใจของเรา เราส่งเสริมเราส่งเสริมที่ความรู้สึกของเราไง ถ้า
ความรู้สึกของเราเราเข้าถึง เราเข้าถึงของเรา เราเข้าถึง เรายืนอยู่ที่ไหนเราหายใจเข้านี้กพุทธ
หายใจออกนี้โธ เราระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพุทธานุสติ ถ้าจิตสงบเข้ามา
เราได้เฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจิตสงบนะ จิต

สงบมีความสุขขนาดไหน เวลาออกฝึกหัดใช้ปัญญา เวลาปัญญาขึ้นมาระหว่างธรรมะกับมาร ล้างธรรม อริยสัจมันเกิดขึ้นเราจะเห็นสัจจะ เห็นความจริง มันเป็นความมหัศจรรย์

คูสิเราไปวัดไปวาขึ้นมา ทางวัฒนธรรมประเพณีของเขา เวลาเขาเขียนปฏิกิจสมุปปาท พญามาร แบ่งเป็นวรรคเป็นตอนขึ้นไป น้ำมันทางวิชาการ ทางวิชาการมันเกิดขึ้นมาได้อย่างไร ทางวิชาการเกิดขึ้นมาได้เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการไว้ พอเทศนาว่าการไว้เราก็ทำทางวิชาการ วิชาการกับความจริง เวลาเราทำความสงบของใจเข้าไป ใจเราสงบแล้ว เวลาเราไปเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง เห็นกาย กายนี้เป็นธาตุ มันมีกิเลสได้อย่างไร เวทนา เวทนา สุข ทุกข์เวทนามันเป็นกิเลสได้อย่างไร จิตมันผ่องใส จิตมันเศร้าหมองเป็นประโยชน์ได้อย่างไร ธรรมารมณ์ๆ อารมณ์ความรู้สึกมันเป็นกิเลสได้อย่างไร

มันเป็นกิเลสนะ เราเข้าไปดูสติปัฏฐาน ๔ สติปัฏฐาน ๔ เพื่อเหตุใด เข้าไปดูเพื่อค้นคว้า หาสัจจะ หาความจริง หาสัจจะความจริง เพราะความจริงกับความจอมปลอม จอมปลอมกิเลส มันทำให้จอมปลอม กิเลสมันทำให้ยึดมั่นถือมั่น กิเลสมันจะบอกว่าเป็นของเรา ต้องประสบความสำเร็จ ทำสิ่งใดต้องเป็นของเรา แต่เวลาสัจธรรมความจริงขึ้นมา โดยเป็นธรรมขึ้นมา กาย เวทนา จิต ธรรมมันเป็นธาตุ มันเป็นสิ่งที่สถานะที่มันมีของมันอยู่ แต่เวลากิเลสที่มันยุมันแห่ กิเลสที่มันปลิ้นปล้อน มันเอาสิ่งนี้มา คูสิกายก็ของเรา จับใช้ได้ป่วยจะเป็นจะตาย

เวลาครูบาอาจารย์ของเราเนะ เวลาจับใช้ได้ป่วย อ้าวป่วยเอ็งก็ป่วยไปนะ เวลาหลวงตา ท่านพูดนะสะเทือนใจมาก เวลาท่านมีชีวิตอยู่ เวลาท่านจับหัวเข้า หัวเข้าเอ็งจะจับก็จับไปนะข้า จะเทศน์วะ คูสิ คนเราถ้ามีความรู้สึก มีความเจ็บปวดอยู่นะจิตใจมันก็รับรู้อย่างนั้นใช่ไหม จะมาเทศนาว่าการอะไร เทศนาว่าการมันก็เป็นธรรมที่มันผุดออกมาจากใจ ความรู้สึกอันนี้ออกมาแล้วใจมันก็ไปรับรู้ความเจ็บปวดอันนั้น บอกว่าความเจ็บปวดเอ็งอยู่นั้นนะ ข้าจะเทศน์วะ

เวลาครูบาอาจารย์ของเราท่านประพฤติปฏิบัติแล้วท่านวางของท่านได้ ท่านเข้าใจของท่านได้ ถ้าเข้าใจของท่านได้ก็ดับไฟ ดับไฟก็ดับไฟกิเลส กิเลสมันดับไป แต่ความเจ็บปวดก็ยังมิของมันอยู่อย่างนั้นแหละ เพราะอะไร เพราะมันมีร่างกายมันมีธาตุของมัน มันมีความรู้สึกของมัน ความรู้สึกก็คือความรู้สึก แต่ความรู้สึกที่เจอไปด้วยกิเลสทำให้เรายุ่งเรายากกันอยู่ ถ้าความรู้สึกนั้น ความรู้สึกนั้น คูสิธรรมะสัจธรรมที่เราปฏิบัติกัน เราทำความสงบของใจเข้ามา เราเกิดปัญญาญาณขึ้นมา เราแยกเราแยะขึ้นมา พิจารณาของมันขึ้นไป

เวลากายมันแปรสภาพของมันไป มันเป็นไตรลักษณ์ของมันแปรสภาพไป แปรสภาพแล้วมันเหลืออะไร ถ้าเวทนา เวทนาเวลามันสุข เวลามันพอใจ เวลามันทุกข์มันไม่พอใจ เวลามันเฉยๆ อยู่ก็ไม่วู้จักมันอีก บอกอุเบกขานี้เป็นธรรม อุเบกขาเป็นธรรม พิจารณาแยกแยะมันไปมันไม่มีสิ่งใดเลย คุณสิ่งใดมันก็ดับหมด ดับหมดก็ว่างหมดเลย มันก็ปล่อยวางหมด ปล่อยวางด้วยปัญญา พิจารณาจิต จิตมันเศร้าหมอง จิตมันผ่องใส จิตมันเวียนว่ายตายเกิดขึ้นมา ไอ้ตัวจิตเพราะมีมันมันถึงได้ทุกข์ได้ยากอยู่อย่างนี้ พิจารณาซ้ำพิจารณาซากขึ้นมา ทำลายตัวมัน ทำลายตัวมัน

เวลาธรรมารมณ์ อารมณ์ที่เกิดขึ้นพิจารณาไป กาย เวทนา จิต ธรรม อริยสัจ สิ่งที่เป็นอริยสัจ จิตนี้กลั่นออกมาจากอริยสัจ กลั่นออกมาจากอริยสัจกลั่นออกมาอย่างไรล่ะ แล้วกิเลสมันเป็นอย่างไรรึล่ะ กิเลสมันอยู่ที่ไหนล่ะ บอกว่าผ่านเวทนา ผ่านกาย คำว่าผ่านมันเป็นคำสบบของครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติ ท่านคุยกันท่านเข้าใจกัน ธรรมสากัจจา เอตมมุงคฺคฺมุตฺตมํ ใจเราไปได้ยินมา ผ่านกายขึ้นมาเราก็เดินผ่านศาลานั่งอยู่เป็นร้อยเป็นพัน กูเดินผ่านไปแล้วกูก็ผ่านกาย อย่างนั้นถ้าผ่านคนหนึ่งก็ได้โศดาบัน ผ่านพันคนก็เป็นพันโศดาบันนะสิ

ผ่านโดยความรู้สึกของเราไป ผ่านกายก็เดินผ่านใจ ความรู้สึกอย่างนั้นหรือ คำว่าผ่านเขามีความหมายของเขา เขามีความเข้าใจของเขา เขาพิจารณาของเขา เขารู้ของเขาได้ใจ ไอ้เราไม่รู้ เราไม่รู้เอาศัพทนั้นมาใช้ เอาศัพทมาใช้ก็มาอ้างอิงกัน ไอ้คนฟัง ไอ้คนฟังด้วยความเชื่อใจ ไอ้เราเป็นคนตรง ครูบาอาจารย์ของเราท่านผ่านกายเป็นโศดาบัน พอบอกว่าผ่านกาย เอ๊ะ เป็นโศดาบันหรือ ก็เราเป็นคนเชื่อ ครูบาอาจารย์ท่านมีความหมายเพราะท่านผ่านกายแล้วเป็นโศดาบันใช่ไหม ไอ้พวกที่ภาวนามันก็ว่าหนูผ่านกายแล้ว หนูผ่านกายแล้ว เอ๊ะ เอ๊ะ

ไปเอาความหมายมาพูดไป แต่มันมีข้อเท็จจริงใหม่ ถ้ามีข้อเท็จจริงจิตเขาต้องสงบ จิตเขาสงบเพราะอะไร เพราะจิตเขาเวียนว่ายตายเกิด จิตนี้เวลามันคิดมันฟุ้งมันชานมันมีกิเลสค้นหาความทะยานอยากครอบงำมันอยู่ที่นี่ มันทำให้เราทุกข์อยู่ที่นี่ ที่มันทุกข์มันยากอยู่เพราะกิเลสอวิชชา ค้นหาความทะยานอยากมันครอบงำมันอยู่ที่นี่ ถ้าเราทำความเข้าใจเข้ามา ใจมันสงบได้ มันปล่อยวางได้มันจะมีความสุขของมันขนาดไหน แล้วจิตนี้ยกขึ้นสู่วิปัสสนา จิตนี้ถ้าไม่เห็นกายไม่เห็นเวทนา ไม่เห็นจิต ไม่เห็นธรรมตามความเป็นจริงมันจะวิปัสสนาไม่ได้ ถ้ามันวิปัสสนาไปมันเป็นจินตมยปัญญา ปัญญาจินตนาการ

คู่มือผ่านกาย หนูก็ผ่านกายมา หนูเข้าวัดมาหนูผ่านคนนั่งอยู่เต็มไปหมดเลย หนูผ่านกาย คนอื่นมาเยอะเยอะเลย แล้วกายหนูหนูไม่เห็น หนูไม่รู้จัก แต่ว่าผ่านกายๆ ไอ้พวกเรานั้นคนชื่อ พอกคนชื่อก็ผ่านกาย เพราะเราเชื่อมั่นครูบาอาจารย์ของเราไง ครูบาอาจารย์ของเราท่านบอกคนนี่ ผ่านกายแล้วนะ เขาได้โสดาบันแล้วนะ ไอ้เราก็ผ่านกาย มันผ่านอย่างไรล่ะ หนูผ่านกายมาแล้ว นะ ไอ้เราก็ชื่อ เราก็จื่อเขา แต่ถ้าผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ส่งเสริมพุทธศาสนา ส่งเสริมความจริง ส่งเสริมอริยสัจ ส่งเสริมสัจจะ สัจจะที่มันเกิดขึ้น สัจจะอันนั้นเป็นสัจจะขององค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้า

วันนี้วันวิสาขบูชา บุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาสวักขยญาณ ญาณหยั่งรู้อัน นั้นมันพิจารณาเข้าไป มันเข้าไปทำลายอวิชชาในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงปฏิญาณตนเป็นพระอรหันต์ไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถึงวางธรรมและวินัยนี้ไว้ไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงจะรื้อสัตว์ ขนสัตว์ไว้ รื้อสัตว์ ขนสัตว์เพราะอะไร เพราะท่านได้รื้อหัวใจของท่านก่อน หัวใจดวงนี้ได้รื้อ ได้ทำลาย ได้ส้ารอก ได้คายมันออกแล้ว แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมจักร แสดงสังฆธรรมขึ้นมา

ไอ้เราก็ไปจำมา แล้วเราทำไปมันก็เป็นจินตนาการ มันเห็นอย่างนั้นจริงๆ เห็นอย่างนั้น จริงๆ แต่เห็นโดยกิเลสมันสร้างภาพ พอบอกว่าคนสร้างภาพ เราเห็นคนสร้างภาพเรารู้ว่าถ้า เพื่อนเราสร้างภาพเราต้องระวังนะ มันพูดอะไรเราไว้ใจไม่ได้ เพราะมันสร้างภาพตลอด แต่ เวลาจิตสร้างภาพเราไม่รู้ตัว สังฆธรรมมันมี ถ้าการสร้างภาพนะ ฉะนั้น ครูบาอาจารย์ท่านบอกว่า ปฏิบัติซ้ำ ถ้าปฏิบัติซ้ำ การสร้างภาพนั้นมันจะสร้างภาพซ้ำอย่างเก่าได้ใหม่ ถ้ามันจะสร้างภาพ ซ้ำ ปฏิบัติซ้ำ ปฏิบัติซ้ำ ถ้าปฏิบัติซ้ำมันจะเห็นความบกพร่องทันทีเลย มันจะสร้างไม่ได้ อย่างนั้น

คู่มือทางการวัตถุ ปฏิบัติซ้ำมันยังไม่ได้เหมือนเก่า มันยังเหมือนกันไม่ได้ มันเป็นคนละชิ้น กัน ปฏิบัติซ้ำๆ ความรู้รอบปฏิบัติซ้ำ ทำซ้ำๆ ใจทำซ้ำขึ้นไป แล้วถ้ามันเป็นจริงขึ้นมามันก็ต้อง เป็นความจริง ความจริงเป็นความจริง ความจริงเป็นหนึ่งเดียว แล้วความจริงกับความจริงขัดกัน ไม่ได้ ความจริงกับความจริง ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไม่มีขัดไม่มีแย้งกัน มันจะส่งมันจะเสริมกันเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป

ถ้าเราส่งเสริมพุทธศาสนา ไซ้สังคัมเป็นแบบนั้น ถ้าไม่มีโลกไม่มีสังคัมเลยโลกเขาอยู่กัน อย่างไร คู่มือเด็กเกิดใหม่ขึ้นมาสังคัมมันมีคนใหม่เข้ามาตลอดเวลา สังคัมเป็นอย่างนั้น แต่จิตใจ

เราจะโตขึ้นใหม่ จิตใจถ้าเราโตขึ้นเราเห็นเราก็ส่งเสริมเขา เราก็ชื่นใจกับเขา แต่เราจะจมปลักอยู่ อย่างนั้นหรือ หัวใจจะจมปลักอยู่อย่างนั้นใช่ไหม คุณติเราชื่อของมา คุณติบรรจุกัณฑ์เราต้องแกะทิ้ง คุณติกลัวเขาต้องปอกเปลือกทิ้ง ชื่อกลัวมา ชื่อทุเรียนมา หาบหามา เปลือกมันไม่กินเข้าไปละ ปอกเปลือกแล้วเอาเปลือกไปทิ้ง เขากินแต่เนื้อมัน มันเปลือกทุเรียนเขาไม่เอาไปกิน เว้นไว้แต่ อุตสาหกรรมเขาคิดวิชัยได้เขาจะซื้อ เขาเอาไปทำวิชัยของเขา

นี่ก็เหมือนกัน เราจะจมปลักอยู่อย่างนั้นใหม่ แต่ทุเรียนถ้ามันออกมาไม่มีเปลือกมันก็เป็น ทุเรียนมาไม่ได้ คุณติกลัวแต่ละเครือมันก็มีเปลือกของมันทั้งนั้นแหละ มันมีเปลือกกลัวมา ทั้งนั้นแหละ มันก็รักษาเนื้อกลัวนั้นมา เนื้อกลัวนั้นมาถึงเรา เราซื้อมาเราจะกินเราก็ต้องปอก เปลือกนั้นทิ้งเราถึงกินกลัวนั้น นี่ก็เหมือนกัน ศาสนาๆ ใช้ส่งเสริมพุทธศาสนาเราก็เห็นด้วย วัฒนธรรมประเพณีเราเห็นด้วยทั้งนั้นแหละ แต่เราต้องมีความเข้าใจ แล้วใจเราละ ความจริงละ ความจริงที่เราต้องการแสวงหาอยู่นี้ ความจริงละ ความจริงละ

เราพูดกันอยู่ทุกวัน ทุกคนอยากได้ของแท้ ทุกคนอยากได้ของจริง แล้วหัวใจมัน จอมปลอมใหม่ ถ้าหัวใจมันจอมปลอมเราจะแยกแยะอย่างไร แต่การส่งเสริมอย่างนั้นเราก็ ส่งเสริมเพื่อวัฒนธรรมประเพณี ส่งเสริม เวลาเข้ามาเพื่อสังคม เพื่อความมั่นคงของศาสนา เรา รู้ เราเห็นของเราได้ แต่ถ้าเราปฏิบัติของเราละ เขาเรียกว่าใจที่สูงกว่าจะดึงใจที่ต่ำกว่าขึ้นมา คุณติ ผู้นำที่ท่านเป็นธรรม ท่านเห็นเรื่องนี้มันเหมือนกับการตลาด เหมือนตลาด พอตลาดวายไม่มีคน สักคน เวลาตลาดมันดีคนเต็มเลย

นี่ก็เหมือนกัน ไปจัดการขึ้นมา พยายามส่งเสริมให้ชุมชนขึ้นมา แล้วผู้นำเขารู้ เขาก็ต้อง มาเป็นประธาน เขาก็ต้องมามอบของที่ระลึก เขาทำๆ แต่เขาก็ทำเพราะเขารู้ แล้วเราละ แล้วเรา ละ เรารู้ ถ้าจิตใจมันสูงส่ง จิตใจมันดีงามเราก็เป็นอย่างนั้นแหละ เราก็ส่งเสริมเขา แต่หัวใจของ เราต้องมีสติ สิ่งใดที่เป็นความพะรุงพะรังกับหัวใจมันจะทำให้จิตใจขุ่นมัว จะทำให้จิตใจเราเศร้า หมอง เราจะดูแลมันอย่างไรเราต้องมีสติ เราต้องมีคำบริกรรม เราต้องดูแลรักษา

ถ้ามันพองแพ้วนะ เวลาจิตมันสงบแล้วมันสว่างไสว มันพองใส มันแปลกประหลาด มหัศจรรย์ ใครรู้กับเราละ แล้วสิ่งนี้จะเกิดขึ้นมาด้วยสติด้วยปัญญาละ แล้วมันเกิดมาได้เพราะ อะไรละ มันเกิดได้เพราะมีปฏิสนธิจิต ตัวจิตนี้ตัวพลังงาน เวลาเล่นการพนันตำรวจมาจับ วิ่งหนี มันโดดขึ้นไปนั่นเพราะความตกใจ แต่ถ้าจิตมันสงบ พุทโธ พุทโธเข้าไปสงบ มันสงบด้วยตัวมัน

เอง ด้วยสติ ด้วยปัญญาของเรา เราจะเห็นความจริงแท้ในใจของเรา แล้วมันรักษายากเพราะเป็นนามธรรม

มันรวดเร็วมาก แต่สติปัญญาก็เท่าทัน เพราะมันมีสติ มหาสติ สติที่ใหญ่โตขึ้น ระลึกขึ้น แล้วมันเกิดมาจากไหนล่ะ เกิดมาจากการมูมานะ เกิดจากการกระทำ เกิดจากการฝึกฝน แล้วฝึกฝนอย่างนี้มันจะเป็นสัจจะ เป็นความจริง ในทางพระเราเขาเรียกว่าอัตตสมบัติ สมบัติเฉพาะใจ ใครมีอัตตสมบัติอย่างนี้มีสมบัติในหัวใจ เราแสวงหาสมบัติภายนอกกัน แต่สมบัติในหัวใจของเรา หัวใจที่มันทุกข์มันยาก ที่มันเรียกร้องความช่วยเหลืออยู่เราไม่รู้จักมัน ถ้าใครรู้จัก ใครรักษา

ครูบาอาจารย์ของท่านหลีกเร้น ท่านอยู่ในป่าในเขา เราก็คือ เอ๊ะ ท่านทำไมทำอย่างนั้นล่ะ เพราะท่านเห็นสมบัติอันนี้ ท่านพยายามรักษาอันนี้ไง ท่านรักษาสมบัติภายในของท่าน ท่านไม่มากลุกเคล้ากับพวกเรา ไอ้เราก็คือว่าท่านมีความสุขได้อย่างไร ท่านทำอะไร นั่นล่ะท่านมีความสุขของท่าน แล้วเราทำความจริงของเรา ถ้าทำความจริงของเราให้ไปประสบพบเจอแล้วเราจะเข้าใจ ตอนนี้เรายังไม่เข้าใจถึงงๆ เวลาครูบาอาจารย์ท่านเป็นจริงท่านเป็นจริงอย่างนั้นนะ ถ้าเป็นจริงท่านไม่พูด ไอ้คนที่พูดปาวๆ อวดเขา อันนั้นมันจะล้วงกระเป๋อ อันนั้นมันจะเอาดับเอาปอด

ดับปอดมันอยู่ในใจเราไปให้เขาได้อย่างไร หัวใจอยู่กลางห้วอก ความเชื่อของเรา เราไปยกให้คนอื่นได้อย่างไร หัวใจต้องอยู่ในร่างกายนี้สิ ทำไมเอาหัวใจไปฝากคนอื่นไว้ หัวใจต้องอยู่ในร่างกายนี้ ทำสิ่งใดต้องใช้สติ ใช้ปัญญา กาลามสูตรยังไม่เชื่อใครทั้งสิ้น ถ้าเชื่อ เชื่อแต่ความจริงที่เกิดขึ้น เชื่อที่เวลาพุทธโธ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง ถ้ามันไม่เกิดขึ้น นั่นแสดงว่าเรายังทำไม่ถึงที่สุด

อานาจาสนาเรามีแต่เราไม่เอาออกมาใช้ มีคอยู่ฝึกใช้สิ่งใดไม่ได้เลย มีคต้องชักมันออกมา เราจะใช้มีคต้องชักออกมาจากฝึก แล้วเราใช้ประโยชน์มันได้ หัวใจอยู่กับเรา ของคืออยู่ในร่างกายนี้แต่ไม่มีใครเอาออกมาใช้ เราต้องส่งเสริมพุทธศาสนา ส่งเสริมหัวใจของเรา ส่งเสริมไอ้มีคเล่มนี้ให้มันคมกล้า ให้มันมีสติปัญญา ให้มันเอาตัวมันรอด เอวัง